herpy

AGAMER

# *Leiolepis guttata*

*Leiolepis guttata* är en markbunden, dagaktiv agam från kustområdena i centrala och södra Vietnam. Den är en av släktets största arter med en total längd på upp till omkring 55 cm, har många ljusa fläckar på ryggen och gräver hålor. Arten är dåligt känd i fångenskap och kräver ett rymligt, torrt terrarium med djupt, grävbart substrat, kraftig värme och UVB.

Familj: Agamidae  Engelska: Spotted Butterfly Lizard  Publicerad 16 november 2026

**FAKTARUTA**

### DJURET

| | |
|---|---|
| Vuxenstorlek | **40-55 cm**<br>total längd inkl. svans |
| Livslängd | **8-10 år** |
| Aktiv | **På dagen** |
| Levnadssätt | **Marklevande och grävande** |
| Biotop | **Savann** |
| Svårighetsgrad | **Viss erfarenhet** |

### SKÖTSEL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **150 × 60 × 60 cm**<br>L × B × H för 2 vuxna djur |
| Temperatur, dag | **26-35 °C** |
| Värmeplats | **35-37 °C** |
| Temperatur, natt | **20-25 °C** |
| Luftfuktighet | **30-50 %** |
| Vatten | **Vattenskål** |
| UVB | **Nödvändigt**<br>Fergusonzon 3 |
| Föda | **Insekter och växter** |
| Hålls | **Ensamma eller parvis** |

### AVEL

| | |
|---|---|
| Fortplantning | **Äggläggande** |
| Kullstorlek | **2-8 ägg** |
| Inkubation | **55-100 dagar**<br>vid 27-33 °C |

### SKYDD OCH PAPPER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ej listad** |
| EU-bilaga | **Ej listad** |
| IUCN | **Kunskapsbrist (DD)** |

## Om arten

*Leiolepis guttata* är en tillplattad, smal agam med rundat huvud, lång svans och mycket små, kornformade ryggfjäll. Kroppen är mer tillplattad än den rundare svansen. Ryggen har många ljusa fläckar och fält och två ljusa längsgående ränder längs ryggens sidor, och artnamnet *guttata* betyder just "fläckig" på latin. Båda könen har lårporer, och arten har varken strupsäck eller kammar.

Det är en av släktets största arter. Kroppslängden från nos till kloak är upp till 18 cm, och enstaka uppgifter går upp till 25 cm. Svansen är drygt dubbelt så lång som kroppen och upp till 37 cm, så stora djur mäter omkring 55 cm totalt.

Arten beskrevs 1829 och är typart för släktet *Leiolepis*. Den förökar sig könsligt och har 36 kromosomer. *L. guttata* kan korsas med *Leiolepis reevesii*, och upprepade korsningar mellan de två arterna har gett upphov till släktets fyra rena honarter. *Leiolepis guentherpetersi*, som lever i samma område, har tre kromosomuppsättningar: två från *L. guttata* och en från *L. reevesii*. Vid köp är det värt att försäkra sig om att djuret är rätt bestämt, eftersom släktets arter är svåra att skilja åt.

## Utbredning och livsmiljö

*Leiolepis guttata* lever i Vietnam, i kustprovinserna från Thua Thien Hue och Quang Nam i centrala Vietnam över Khanh Hoa, Ninh Thuan och Binh Thuan till Ba Ria-Vung Tau och Dong Nai i söder. Typlokalen anges som Cochinchina, det gamla namnet på södra Vietnam. Bestånden i norr och söder tillhör två genetiskt skilda linjer.

> **Naturlig utbredning:** Vietnam.

### LIVSMILJÖ

Livsmiljön är bara knapphändigt beskriven. *Leiolepis guttata* är dagaktiv och markbunden och gräver hålor som släktets andra arter, som är starkt specialiserade på ett liv både över och under jord. Arten finns i kustprovinserna, där den nära besläktade *Leiolepis guentherpetersi* lever på sandiga kustdyner med glesa buskar och gräs, både längs kusten och flera kilometer inåt landet.

## Skötsel

### TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Leiolepis guttata*. Temperatur, fuktighet, ljus och livslängd bygger därför på *Leiolepis belliana*, den bäst kända arten i släktet. *L. guttata* blir större, så terrariet måste också vara större.

Ett par behöver ett terrarium på minst 150 × 60 × 60 cm (längd × bredd × höjd), ett enstaka djur minst 120 × 60 × 50 cm. Golvytan är viktigast, eftersom arten är markbunden, men höjden ska rymma ett djupt substrat.

Substratet ska vara minst 20 cm djupt och bestå av en blandning av sand och gödningsfri trädgårdsjord så att hålorna håller. Det nedersta lagret är svagt fuktigt, resten torrt. Lägg platta stenar, kork och rötter så att djuret har solplatser och gömslen, och fäst dem så att de inte kan underminera och välta. Ventilationen ska vara god, och locket ska gå att låsa, eftersom djuren är snabba och skygga.

### TEMPERATUR

Solplatsen ska ha en yttemperatur på 35-37 °C. Luften i den varma änden är 30-35 °C, och den svala änden är 26-29 °C. På natten sjunker temperaturen till 20-25 °C.

Djuret ska alltid kunna söka sig bort från värmen, ner i substratet eller in i ett gömställe. Använd halogenspotlights eller keramiska värmeelement med galler framför och en termostat. Mät med digitala termometrar och en infraröd termometer, och kontrollera solplatsen regelbundet. Ett djur som hela tiden söker skydd från värmen har det för varmt, och ett djur som inte solar sig har det för kallt.

Läs mer: Värme och temperatur

### LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska ligga på 30-50 %, och terrariet ska vara torrt. Det nedersta lagret av substratet hålls svagt fuktigt så att hålorna inte rasar, men ytan får inte vara våt, eftersom det ger mögel. Djuret ska ha en skål med färskt vatten, som fylls dagligen.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

### LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och solar sig på öppen mark, så den behöver kraftigt ljus och UVB. Använd ett lysrör eller en LED på 6.500 K över hela terrariet och ett T5 HO UVB-rör på 10-12 % över solplatsen. Ferguson-zonen är inte fastställd för släktet; zon 3 passar för en ödla som solar sig på öppen mark. Kontrollera avståndet med en UV-mätare, och byt rören enligt tillverkarens anvisning. Ljuset ska vara tänt 10-12 timmar om dagen.

Läs mer: Ljus och UVB

### UTFODRING

*Leiolepis guttata* lever huvudsakligen av växter, men äter också insekter. Basen är mörkgröna blad som maskros, kålblad och senapsgrönt samt blommor, som erbjuds varje dag. Komplettera med syrsor, kackerlackor och gräshoppor. Frukt ges bara lite, och sallat har nästan inget näringsvärde.

Ungar och vuxna matas varje dag. Pudra insekterna och grönsakerna med kalk vid varje utfodring och med ett multivitamin med D3 en gång i veckan. Variera fodret.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

### BETEENDE OCH HANTERING

Djuret är skyggt och snabbt och flyr ner i en håla när något rör sig. Det tål hantering dåligt och passar bäst för en hållare som vill iaktta ett djur som gräver och solar sig.

Djuren kan hållas enskilt eller parvis. Två hanar får inte sättas ihop, eftersom de slåss. Ge gott om solplatser och gömslen, och sätt nya djur i karantän.

Läs mer: Karantän och hygien

## Avel

### KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Båda könen har lårporer, så de kan inte användas för att skilja könen åt. Hur hanar och honor i övrigt skiljer sig åt, och när arten blir könsmogen, är inte närmare beskrivet. En hona ska vara fullvuxen och i god hull före parning, eftersom äggläggningen tar på hennes kalk och krafter.

### PARNING

Arten förökar sig könsligt. Parningstid och -beteende är inte dokumenterade, och det är inte heller känt om en sval viloperiod främjar aveln. Håll paret tillsammans så länge det går fredligt, och ge varje djur ett eget gömställe.

### ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Bara en kull är beskriven för arten: 5 ägg. Hos den nära släktingen *Leiolepis reevesii* är kullen 2-8 ägg. Honan lägger äggen i en håla. Ge honan möjlighet att gräva en håla i djupt, svagt fuktigt substrat i terrariets varma ände. En hona utan lämplig plats kan hålla inne äggen, och det är livsfarligt.

### INKUBATION

Inkubationen är inte beskriven för arten. Hos *Leiolepis reevesii* kläcks äggen efter omkring 70 dagar vid 30 °C, efter 55 dagar vid 33 °C och först efter omkring 100 dagar vid 27 °C, och temperaturen bestämmer inte könet. 30 °C är därför en bra utgångspunkt. Gräv försiktigt upp äggen utan att vända dem, och lägg dem i fuktad vermikulit i en sluten box i en kläckmaskin med termostat.

### UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna behöver ett eget terrarium med djupt substrat och många gömslen. Mata dem dagligen med fint skuren grönsak och små insekter, pudra med kalk och ge UVB. Ungar växer snabbt, och för lite kalk och UVB ger benskörhet.

## Hälsa och vanliga misstag

Arten är sällsynt i fångenskap, så sjukdomar är inte beskrivna för den. Utifrån släktets behov är det framför allt dessa problem som kan uppstå:

- Benskörhet (metabolisk skelettsjukdom) när UVB eller kalk saknas. Mjuka käkar och darrande eller sneda ben är tecken.
- Matsmältningsproblem och fetma om kosten innehåller för mycket insekter och för lite grönt. Arten lever mest av växter.
- Nosskador hos skygga djur som upprepade gånger springer mot rutorna. Många gömslen och täckta sidor ger ro.
- Parasiter hos importerade djur. Låt undersöka ett träckprov under karantänen.
- Äggläggningsproblem hos honor utan djupt, fuktigt grävsubstrat.
- Mögel och hudproblem vid för vått substrat.

Kontakta en veterinär vid slöhet, aptitlöshet, svullna leder eller problem med hudömsningen.

### Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.

Hela guiden med karta och uppdateringar: herpy.org/sv/agamer/leiolepis-guttata